

ה מדרש מזמור א תהלים

[ח] [אשרי האיש]. (קיא) אמר ר' יהושע בן קרחה (קיב) עשרים אשרי כתיב בספר תהלים, (קיג) כנגד עשרים הוי שכתוב בספר ישעיה, אמר רבי תמיה אני, היאך למדני ר' יהושע עשרים אשרי כתוב בספר תהלים, (קיד) ואני אומר עשרים כנגד עשרים ושתים אותיות, (קמו) ועליהם הוא אומר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך (תהלים יט טו), (קמו) שיעשו לדורות, ויוחקו

מהרש"א הפועלים פרק שביעי בבא מציעא דף פד רש"י

מאי היא דכי הווי יתבי רשב"ג ור' יהושע בן קרחה אספסלי יתבי קמייהו רבי אלעזר בר' שמעון ורבי אאראעא מקשו ומפרקו אמרו מימיהם אנו שותים והם יושבים על גבי קרקע עבדו להו ספסלי אסקינתו אמר להם רשב"ג

פרידה אחת יש לי ביניכם ואתם מבקשים לאבדה הימני אחתיה לרבי אמר להם ר' יהושע בן קרחה מי שיש לו אב יהיה ומי שאין לו אב ימות אחתיה נמי לר"א בר"ש הלש דעתיה אמר קא חשביתו ליה כוותי עד ההוא יומא כי הוה אמר רבי מלתא הוה מסייע ליה ר"א בר"ש מבאן ואילך כי הוה א"ל רבי יש לי להשיב א"ל ר"א בר"ש כך וכך יש לך להשיב זו היא תשובתך השתא היקפתנו תשובות הבילות שאין בהם ממש הלש דעתיה דרבי אתא א"ל לאבוב א"ל בני אל ירע לך שהוא ארי בן ארי ואתה ארי בן שועל והיינו דאמר רבי ג' ענותנין הן ואלו הם אבא [דף פה] ובני בתירה ויונתן בן שאול רשב"ג

חשבתו ליה כוותי ט' . משום דעון הרע שולט יותר בחסודים ולכך מעיקרא דקאמר דאסקין רב"ש עמיה לא חרה לו וק"ל: הוה מסייע ליה ט' . יראה לפרש דמעיקרא נמי הוה מקשי ומפרקי אהדי כדאמר לעיל אלא דרב"ש הוה מסייע ליה לרבי בין בקושיא דהוה הקשה רבי אמר זו קושיא יש זה ממש וכן בפירוקא דהוה אמר רבי הוה מסייע ליה רב"ש שהוה תירוק כטון ועשה זה משום כבודו זה הטעם אותו לומר דקתשזיתו ליה כוותי ואז מכלן ואילך קאמר רבי יש לי להשיב ועדיין לא פירש הקושיא הקדים אותו רב"ש דך וך יש לך להשיב ולהקשות בזה אצל אן זה ממש וזו היא תשובתו ותירוכה . ועל זה הלש דעתיה דרבי שהיה מילך על שהיה רב"ש מכיון קושייתו והוא לא היה מכיון תירומו של רב"ש ולאמר לו אביו בענותנותיה שאל ירע בעיניך דבר זה שאין זה הסרון אלך אצל הוא ארי בן ארי ואפשר ששמע הקושיא ותירוכה מאביו ולכך היה מכיון בהן במהירות ומהה ארי בן שועל ולא היה לך ממי לשמוע ועוד י"ל על דרך דהמריק לקמן בלב כטון הנוח חכמה זה ה"ה בן ה"ח ובקרב כסילים הודע זה ה"ח בן ע"ה שהוא ארי בן ארי ואינו מקשה בכל דבר אצל אהה ארי בן שועל ומקשה להתפאר בכמהה של תורה וק"ל: בתר דוד כו' .

רבן שמעון בן גמליאל . אביו של רבי:
ורבי יהושע בן קרחה . ורבן טובא
בדייתו אלא ששניהם גדולי הדור:
אמר רבן דבי מדרשא דיהבי אספסלי:

פרידה אחת . בן אחד : לאבדה הימני . שמה תשלט בו עין רעה : שאין לו אב . דנח נפשיה דר"ש ז" : רשב"ג הא דאמרין . דקאמר אהה ארי בן שועל : בני בתירה . במסכת פסחים (דף ס"ו:) שהיו נשואים ובשזיל

מעניי החכמה שם
בבא מציעא פרק שביעי

ספר

מעניי החכמה

על מסכת בבא מציעא

מהדורא קמא ומהדורא בתרא

חיבור נפלא באד . פירושים נחמדים ונפלאים בסברות ישרות ונשגבות . בגמרא . ופרש"י . ותוספות . ובפסקי הרמב"ם . ובביאור דברי הראשונים והאחרונים זל .

הכינו וגם הקרו הרב האמן הגדול המהיר האמיתי המפורסם בכל קצו ארץ בחיבוריו הרבים והמצויים המפורסם בכל רחבי תבל . המקובל אלקי רשכתיג מוח ארי ללב צינן וצוקיל ור"מ בתרבו ומו מוח משה זצ"ל אב"ד ור"מ בק"ק פלאצק .

מה צננו שג רבי נהפיו וחמר שחשובה זו חין זה ממש ולכן פירש
 טעמים חתרים נכך הלש' דעתיה דרבי חין רח"ש מצין הענומות
 לצו של רבי ורבי עלמו חינו יודע להחזיק דבריו:
 (כג) שם הלש' דעתיה דרבי חמר אל ירע בעיניך שהוא חרי בן
 חרי וחטה חרי בן שועל. עיין מהרש"א. וזו נראה שהלש'ה
 דעתיה דרבי לפי שהיה סבור כדאמרין בפרק קמא דמגילה געתי
 ומלחתי תלמיין וכי"מ לחדודי ולא כן ודאי כי הנה המרצה והנה
 הממשיט ובלבד שיכוון לצו לשמים הלא היה סבור כי רח"ש
 מסתמא יגע יותר בחורה לכן הוא חריף ביותר והיגיעה היא בזה

ע"י הצחורה החפשיית וזודאי חין המרצה והממשיט שוין רק למי
 שאין צידו להרבות אצל מי שיש צידו להרבות והוא ממשיט צודאי
 המרצה גדול ממנו. ולזה חמר אל ירע בעיניך שהוא חרי בן חרי
 כי לפעמים האב סובב והכנה להכמת הבן כדאיתא בפ"ב דעדיות
 האב זוכה לבן צנוי כו' בחכמה וכחצו לפי שצנע הבן קרובה להב
 וא"כ זה חנוי צו כמה שאין לו חכמה כ"כ כמו רש"י לכן לא
 זכיתי לך ענע החכמה כמו רש"י לבנו ואין חטה חייב בזה כלל
 והדרבה מלאחר שהכנה שבכה האב פחותה אללך ח"כ חכמתך
 גדולה מלד עלמד:

ישראל קדושים י"ט 57

ספר ישראל קדושים

אשר הוצאנו מהארץ הגוה שהכתיב קודש שבחב בכת"ק
 הנשאר לנו ברכה ככ"ק ארפורד שר התורה נאמן הנאותים
 כחד קטאי כו' רבנו צדוק הכהן מלובלין זצ"ה
 כהרב הג' החסיד ט"ר יעקב הכהן אב"ד דק"ק קריבורג וז"ל
 וכבר האיר עינינו בחיבוריו הקדושים שכבר יצאו לאור עולם היה
 הראשון לברכה פ"ר צד"ק ע"ת. והבאר בענין פתי"ק
 שכתב בעצמו דמה תשעה בספר. ש"ת תפארת צבי. צדקת
 הצדיק. רסיסי לילה. מחשבות הרוץ. דובר צדק. דברי
 סופרים. פוקד עקרים. הקנת השבין שיחת מלחיש.
 והעשירי הוא קודש הוא זאת הברכה ה"י ישראל קדושים.
 והנני נותנים הודאה על העבר ומתפללים על העתיד שנוכה לאורי
 העולם הלאה כהארצ' הגוה שיעב לנו בגלות ובנסחרות. וזוכה
 לגוה בהם בטוב לבב ויזכור כל יגרא' במהר' בנחת ציון וירושלים אמן

נשיא. וא"כ צ"ל דרפנ"י ורשב"י האריכו
 ימים אחר רשב"ג. ומ"ש [כב"מ שם]
 שאין לו אב אראב"ש לא דנה נפשי'
 כפירש"י. רק שלא היה שם בישיבה
 עמהם. ונתמנה נשיא בחיי רבותיו לפי
 שהי' משלשלת נשיאים ובי"ד והגיע לו
 הירושה. ומ"מ לא היה גדול הדור או
 עדיין. ושם בירוש' א' לרפנ"י משנח

יהודע ע"ט בבא מציעא פרק ז'

ספר בן יהודע

חלק רביעי
 ביאורים ופירושים וישובים על דברי אגדה
 שדברו חו"ל בתלמוד בבלי על מסכתות
 נדרים. נזיר. סוטה. קדושין
 קמא. מציעא. בתרא

למרא ורבנא המאר הגדול הגאון האדיר. נר ישראל.
 עבוד המני. פטיש החוק. סיני ועוקר הרים. ריש
 גלותא דבבל. המפורסם לשם טוב ולתהלה בשמי ובספריו
 היקרים בכתב ובגללה. המקובל האלה אשר כל רו
 לא אינס ליה. וכל סתום לא עממהו. כי מלאך ה' צבאות
 הוא. איו חקר לחבונתו. בכל מקום פוסקים הלכה כמותו.
 דין הוא הדר. בקדש נאדר. כקש"ת.

כמורה"ר רבי יוסף היים זצ"ה
 בכמה"ר אליהו בכמה"ר משה חיים זצ"ל
 היות בתמוני ימנו להודיע גם סאר ולקיים וסאר
 ומסר. הוא יתע שמיטב ברוח לפני השיה
 ויבנו במסד הנדל ללמד חסד תורה לשם באוה
 וספתה. רב. לאודי. ימים ושעות חיים אכיר.

צדקה דלוי ע"ד ע"ש, והנה יש לדקדק למה לא חרה לו
 בתחלה כאשר חסיקו את רבי עמי'ה, וכנה נרגש מהרש"א
 ז"ל בזה, ונ"ל כמ"ד דבתחלה לא ניכר שהם חושבים אותם
 במדרגה אחת, דאפשר לומר לעולם יודעים דר"א גדול מרבי,
 ומה דחסיקו את רבי עמו, היינו משום כי המה ראו שגם
 רבי כערכו ראוי הוא לגדולה זו של הספסל, ואע"פ שעדיין
 לא הגיע לחריפות של ר"א מה צדק, מ"מ ראוי הוא ליטב
 על הספסל, דהא כל החכמים היושבים על הספסלים אינם
 שוים בחכמה, ויש זה גדול מזה, אך אחר שהורידו את
 שניהם בזה ניכר שהם חושבים אותם בהשוואה אחת ומדרגה
 אחת, דאם חושבים לר"א גדול יותר והגיע לגדולה, לא היו
 חוששים בעבורו מעיה"ר, וכמ"ש הרב חיד"א ז"ל כנו"ל דמי
 שראוי לגדולה לא יתנו צו עיה"ר, כי זו הגדולה אינה
 מידום לו. אי נמי יובן, דבתחלה יש לומר שעשו כן לרבי
 להעלותו משום כבוד אביו. שהיה נשיא, ולכן אע"פ שלא
 הגיע למדרגת ר"א העליון, דזה הכבוד נתנו לו מלד כבוד
 הנשיאות של אביו, אך כשראה ח"כ דהיו חוששין על שניהם
 משום עיה"ר, הבין שהיו חושבים את רבי במדרגת החכמה
 כר"א, ולכן העלוהו, דהו משום כבוד הנשיאות של אביו
 אינם מטילים עיה"ר ברבי, דזה הכבוד צא לו מנחמן ואינו
 מלד עלמו:

ודע דאע"ג דר"א היה קטן בשנים, דיתכן לא הגיע אחת
 זמן לעשר שנים, עכ"ז הוא לא זיקש ולא הקפיד
 בעבור גלות ח"ו, שרודף אחר כבוד הגופני, אלא כונתו
 לש"ש, כדי שיהיו דבריו נשמעים בהלכה בבהמ"ד, ויהיה
 נמנה בסדרתו עם הגדולים, ויעו אוניהם אליו, ויש לו רשות
 להכריע ולפסל עם הגדולים היושבים על הספסלים, כי
 היושבים בקרקע חין להם רשות לפתוח פיהם לפסל עם
 הגדולים, ולהגיד דעתם וסברתם, לענין פסק ההלכה,
 וכישיבתו על הספסל יש בו יגדיל תורה ויאדיר טפי.
שם. שהוא חרי בן חרי והנה חרי בן שועל. פירוש הוא
 נעשה חרי, בשביל שהיה בן חרי, דזכות אביו הבין
 עליו, וא"כ חין השבח לעלמו אלא מכח אביו, אבל חטה חרי
 בן שועל, שלא זכית להיות חרי מכח אביו, אלא מכח עלמדך,
 וא"כ חטה עדיף מיניה:

שם. מי שיש לו אב יחיה, ומי שאין לו אב ימות. פירש
 רש"י דנה נפשיה דר"ש, ועמו הס"ר א"א לומר כן
 דכאן משמע שהיה ר"א קטן בשנים בעת זו, ובתלמודא ח"תא
 דר"א יש עש אביו י"ג שנים במערה, וא"כ יתכן שהיה ד"ז
 האמור כאן אחר ילידתו מן המערה, וכן באדר"א זוטא
 מפורש להדיה שהיה ר"א גדול בעת שנפטר אביו, וכן נראה
 משאר עובדי בזה"ק, לכן מ"ש מי שאין לו אב הכוונה חין
 לו אב מלוי כאן, דרשב"י לא היה ההם באותה העיר, או
 הכוונה אב ר"ל פטרון ומשגיח:

שם. חמר קא חשביתו ליה כוותיה. הנה גומה דקאמר
 ח"ז הלש' דעתיה דרבי, וכאן אמר סתם, מוכרח
 לפרש, דכאן קאי על ר"א ולא על רבי, ודלא כמהרש"א
 ז"ל, ובמ"ש רבינו חיד"א ז"ל במלחית העין, ופירש הטעם
 משום דמי שהוא קטן ועולה לגדולה יש בו עיה"ר, אבל מי
 שהוא גדול וראוי לגדולה לא יתנו צו עיה"ר, דזו הגדולה
 אינה מידום לו, והיינו דחלשא דעתיה דר"א דגם לו חושבים
 דלוינו ראוי דיתנו צו עיה"ר, ואינו כן, דהוא ראוי להיות

נושא עון למו שעובר על פשע ששאל רבי את ר' יהושע בן קדחה במה הארכת ימים א"ל קצת בחיי אמר לו רבי *הורה היא וללמוד אני צריך א"ל מימי לא נסתכלתי בדמות אדם רשע דאמר ר' יוחנן אסור לאדם להסתכל בצלם דמות אדם רשע שנאמר *לולא פני יהושפט מלך יהודה אני נושא אם אביט אליך ואם אראך ר"א אמר עניו כחות שנאמר *ויהי כי זקן יצחק ותבהין עיניו מראות משום דאסתכל בעשו הרשע והא גרמא ליה *והאמר ר' יצחק לעולם אל יהי קללת הדיוטקלה בעיניך שדרי אבימלך קלל את שרה ונתקיים בורעה שנאמר *הנה הוא לך כסות עינים אל תקרי כסות אלא כסיית עינים הא והא גרמא ליה רבא אמר מהכא *שאת פני רשע לא טוב בשעת פטירתו א"ל [רבי] ברבני א"ל יהי רצון שתגיע להצי ימיו ולבולחו לא אמרו הבאים אחריו בהמה ידעו אבות בר איהו ומנימן בר איהו חד אמר תיתי לי דלא אסתכלי בבתי וחד אמר תיתי לי דלא עבדי

חזושי הלכות הקורא עומד פרק שלישי מגילה ואגדות מהרש"א

וגו' מפורש פ"ק ח"ט : כל המכביר בו קנאמר נשא טון וטוכר וגו' מפורש פ"ק דר"ס : א"ל רבי מורה סיא וללמוד בו' . דלריכות ימים ע"ך מקתמא במילי דמורה סיא מלויה : אסור לסתכל בצלם דמות אדם רשע כו' . וכו' כמנין קללת אלהים מלו' וגו' ופ"פ חמתי המקובלים כי ככרת פניהם ענתה גם ע"ש בצלם דמות מנאסא חדס לורה רוחנית לטוב או לרע כפי מטעו לנד כשהיה לו לנד כשומא ואסור לסתכל לנד כשומא פ"ד אל חפנו אל האליהם ומת"ס קאמר כקמון דלא אסתכלי כפוכדי ככבים דנורמו מלד העומא ומיימי ליה ע"י לולא פני גו' אם אביט ואם אראך שיהא לטון כפול מורה גם על הלורה הכומתי לנד כשומא : ותבהין עיניו מראות משום דאסתכל בו'

בליון הש"ס גמ' סאל רבי חת ר' יוסע ב"ק ע"י כ"כ דף קינ ע"א חוד"ס ומכו 5

בעוה"י

ס פ ר

ריח דודאים על מסכת מגילה

פ ר ריח בני העיר דודאים

השאר אחריו ברכה א"י איש חי רב פעלים האשל הגדול שגדלוהו מן השמים כבוד אדומ"ר הרב הגאון הקדוש המפורסם בכל קצוי ארץ גור החכמים ופאר הרבנים רבא דעמיה ומברבנא דאומתיה בוצינא דנהורא אספקלריא המאירה מנורה הטהורה איש אלהים קדוש אשר רבים וכן שלימים הלכו לאורו לשתות בצמא דבריו הקדושים כקש"ח

תורה היא וללמוד אני צריך פירש"י אולי אוכל לקיים רצ"ל אין שאלתו כדי לעשו הדבר בשביל אריכות ימים דא"כ הוה כעובד ע"מ לקבל פרס רק שאלתו סתם באם יתוודע לו שהדבר הזה הוא מרוצה להש"י אולי גם אני אוכל לקיים נ"ל : לא נסתכלתי בדמות אדם רשע הנה ראשית הפגם ע"י ראיות העין. ותרא האשה כי טוב העץ וכו' והביאה מיתה לעולם והזהיר בראיית העין והי' שכרו. אתו ופעולתו לפניו בחיים והרבה יש לדבר בזה בצלם ודמות ואין הזמן גורם :

מ"ה צבי אלימלך שפירא זצוקליה האב"ד דיק דינאב י"א. אשר כבר הופיע אור תורתו בחיבוריו הטהורים הנודעים ע"פ תבל למשגב היה ספר בני יששכר. דרך פקודיך. סעין גנים. כלי הרואים. אנרא דכלה אנרא דפרקא. רגל ישרה. והיה ברכה. סניד תעלומה. אוהרות מהרצ"א. ועוד שאר כתבים יקרים וקדושים אשר חתת ידי על חנוכה וגם על משניות יתן ד' שאוכה להוציאם לאור במהרה

יבא לאור ע"י נכדו הרב המופלג החסיד בנש"ק מוה' מאיר משולם שפירא נ"י מלאנצוהוט בהרב החסיד המפורסם וכו' מוה' שבואל זצלה"ה בן לאותו צדיק הגאון הקדוש המחבר זצלה"ה וזכותו יעמוד לי לבצע זממי ולגמור ע"ד את שאר הכתבים אשר חתת ידי בקרוב

נדפס מה מונקאטש בשנת תרל"ח לפ"ק

יהודיע בן מגילה פרק ד'

ישם א"ל קצת בחיי קשה והלא ריב"ק מכיר את רבי וח"ך חשדו בכך. ונ"ל דודאי לא חשדו, אך א"ל כן מפני הכומעין שאלתו יטן כי רבי היה נש"ת, וריב"ק היה גדול הדור, ומן הטבע יהיה הנשיא קן בלמד שהוא גדול הדור דחשבנו כמו לרה אליו בכבוד, ולכך חש ריב"ק שמא הכומעין יחשדו את רבי בכך, ולכן א"ל קצת בחיי כדי שרבי ישיב דבר לברר דבריו וינא מן החשד : שם לא נסתכלתי בצלם דמות אדם רשע. קשה כיון דלויכא היסורא בזה מנאי רבותיה, ונ"ל כס"ד דר"ל אפילו ללירך גדול, כגון דאיתו רשע עשה עצירה והעדים מעידים לפניו, שלירך להסתכל בו כדי שיהיה לו טביעות עין לידע על מי מעידין העדים, או שלירך לעשות לו דרישה וחקירה לדבר עמו באריכות, שמוכרח להסתכל בו, או ללירך חסר כיולא בזה, וריב"ק היה מוסר גם בלירך גדול. והא דמדה זו מועלה לאריכות ימים נ"ל כס"ד כי עיניס חס כוד חכמה, ואריכות ימים המושך מחכמה כסוד והחכמה חסיה בעליה, וכיון שהוא קדש עיניו שלא יסתכל בזה כמראה רע לכך זוכה לאריכות ימים. והא

אורות הקודש

מאת

הרב ר' אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

קטרה מאברות ושבקה ספרים

חלק סני

מוסר הקודש

יט

כשמתחברים עם נפשות פחותות של פורצים ורשעים, נפגמים. אבל אם יש בהם איזה דבר טוב, ומתכוונים בהתחברות רק אל הצד של הטוב, או אם כחו יפה הרי זה מתעלה. ואפילו ההסתכלות בפני אדם רשע שאסורה, אם יש בו צדדים של טוב, ומתכוין בהסתכלות רק לקלוט את הטוב, נראה שיש בזה דרך של מצוה. ואפילו כשיש איזו חיבור לרשע לאיזה צדיק בדרך אהבה, כבר מסולק ממנו איסור ההסתכלות. מפני שעל ידי חיבורו אל הצדיק נחשב כאילו יש בו כבר חלק טוב. ואמר אלישע ליהורם בן אהאב, לולא פני יהושפט מלך יהודה אני נושא, אם אביט אליך ואם אראך, משמע הא על ידי נשיאת פנים של יהושפט מלך יהודה שנלוה עמו הביט גם אליו וראהו, ולא חשש לאיסור ההסתכלות בפני רשע, דמהאי קרא ילפינן ליה.

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא ק"ג

אחריכא: וממין בה משמיה דרבי יהושע בן קרחה. אומר ר"י דקרתה הוא רבי עקיבא שהיה קרם בדחיסתא בפרק בתרא דבטרוס (דף נה. גה. וס' ד"ה חזן) דקאמר בן עזאי כל חבתי ישראל חזמין לפני קליפת השום חזן מן הקרתה הוה והוה לו בן שמו יהושע כדאמרין בשבועות (דף ו.ו.) א"ל רבי יהושע בט של רבי עקיבא לר"ע ואין נראה לרביעט חס דנה דבן עזאי הוא דקאמר ליה הכי בלשון בדחיסתא חס ושטס שהיה להעלות לו חס על שום קרחת דנגאוי הוא כמו עלה קרת (מכ"ס ג.ג.) ובפרק שואל (שנה דף קג.) דאמר ליה האוה נחאה לרבי יהושע מהבא לקרמינאה כמה הו' כ"י שהיה מגנה ארע על שהיה קרת ועוד דאמרין בפרק בתרא דמגילה (דף מה.) שאל רבי את רבי יהושע בן קרחה כמה הארכת ימים כ"י א"ל רבי ברכני א"ל יהי רטון שתגיע לתני שטפי ולי קרתה הוא ר' עקיבא הלא לא נשא בת כלבא שטע עד שקבל עליו לגמור ואז היה כבר בן ארבעים שנה כדחגיף (פסרי פ' קריכה) ארבעים שנה עסק בפרקמטיא וארבעים שנה למד וארבעים שנה לימד וכל ימיו ק"כ שנה ואפילו טולד ר' יהושע בט מיד כשנשאה חכתי לא היה כי חס בן פ' כשטולד רבי דאמר בפרק בתרא דקדושין (דף עב.) עד שלא מת רבי עקיבא טולד רבי הקדוש ופחות ממאה וארבעים לא היה ר' יהושע כשנירף את רבי דכפתות משבעים לא היה מברכו וכבר היה רבי בן ששים שנה ומה ברכה היא זו לברכו. בעשר שנים ועוד דסברא שלא טולד עד שחזר ר' עקיבא מבי רב אחר כ"ד שנה א"כ כשהיה ר' יהושע בן ק' וארבעים כבר היה רבי בן פ"ד שהא יומד מחלי ימיו ועוד שפ' רביט נחיס במגלת כתיב שחל בבראשית רבה דתון מן הקרת היה רבי אלעזר בן עזריה אלא אומר ר"ח דקרתה הוא שם ארס כמו קרת ד': **בַּרְתָּה** בחיי מורישיה (ג.)